Esteettömyys ei saa unohtua kriisitilanteisiin varautuessa

Varautuminen ja turvallisuus on nyt kuuma puheenaihe, joka on hyvä ja tarpeellinen asia. Keskusteluissa kuitenkin unohtuu eri tavoin toimivien ja liikkuvien ihmisten näkökulma ja esteettömyys. Ketkä mahtuvat mukaan, kun yhteiskunta valmistautuu kriiseihin?

Fyysisesti vammaiset ihmiset jäävät varautumissuunnitelmissa liian usein sivurooliin. Tämä koskee niin varautumisen suunnittelua kuin siihen liittyviä harjoituksia. Väestönsuojeluharjoitukset osoittavat, että esimerkiksi mahdollisimman esteetön liikkuminen, saavutettava ja selkeä viestintä, kuten myös apuvälineitä käyttävien tarpeet eivät edelleenkään ole itsestään selvä osa varautumista ja väestönsuojelua.

Vastuu selviytymisestä sysätään pitkälti yksilön harteille, läheisten tukiverkon ja kanssaihmisten avun varaan. Tämä ei ole yhdenvertaista turvallisuutta. Ihminen, joka tarvitsee arjessaan apua ja käyttää liikkumisen apuvälineitä, ei voi kriisitilanteessa yksin varmistaa pääsyään turvaan tai tarvitsemansa avun saamista.

YK:n vammaisyleissopimus velvoittaa turvaamaan vammaisten suojelun ja turvallisuuden myös vaaratilanteissa. Silti fyysisesti vammaisten ja eri tavoin liikkuvien ihmisten näkökulma ja esteettömyys puuttuvat keskeisistä väestönsuojelua koskevista selvityksistä ja suunnitelmista. Jos liikkumisen apuvälineitä käyttävien ihmisten osallistuminen ei onnistu edes harjoituksessa, on syytä kysyä, miten heidän turvallisuutensa voidaan varmistaa todellisessa kriisitilanteessa.

[Tähän kohtaan yhdistys voi halutessaan lisätä 1–2 paikallista havaintoa, kokemusta tai kysymystä – esimerkiksi väestönsuojien saavutettavuudesta, harjoituksista, viestinnästä tai viranomaisten toiminnasta. Muista poistaa tämä osa, jos]

Invalidiliiton Helppo liikkua -kampanja muistuttaa, että fyysisesti vammaisilla ihmisillä pitää olla yhtäläiset mahdollisuudet valmistautua häiriö- ja poikkeustilanteisiin ja selviytyä niistä. Tämä edellyttää esteettömiä tiloja, saavutettavaa viestintää sekä avustamisen ja apuvälineiden huomioimista. Suunnitteluun ja harjoituksiin on kutsuttava mukaan vammaisia osallistujia. Vammaiset ihmiset eivät ole vain avun kohteita, vaan oman alueensa asiantuntijoita, joiden osaamista tulisi hyödyntää.

Vammaiset ihmiset ja vammaisjärjestöt on otettava mukaan varautumisen ja turvallisuuden suunnitteluun alusta alkaen, ja ettei kukaan jää kriisitilanteessa tai harjoituksissa oven ulkopuolelle vain siksi, että liikkuu tai toimii eri tavoin.

Yhteiskunnan kriisinkestävyys mitataan sillä, miten huolehdimme kaikista. Yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja paikallisyhteisöjen kanssa voimme luoda suunnitelmat ja toimintamallit, jotka huomioivat kaikki ihmiset yhdenvertaisesti.

[Paikallisen yhdistyksen nimi]
[Paikkakunta]